

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: "Clara Raphael", i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 9.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403940368256/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

Udgiveren til Læserne

Jo mere jeg paaskjønner at være Den, i hvis Lod det er faldet at indføre disse Blade i Læseverdenen, desto mere kunde jeg ønske at gøre det paa en saadan Maade, at jeg i Sandhed blev medvirkende til den Anerkjendelse, som de synes mig at fortjene, men som de ogsaa – det haaber jeg – baade kan og vil finde uden Medhjelp. Thi dersom jeg vilde gøre et Forsøg paa hvad man kalder at stille Læseren paa det rette Standpunkt, maatte jeg gaae ind paa de i Skriftet fremsatte Ideer, deels understøttende disse, hvor de ere i Strid med gængse Fordomme, deels indskrænkende deres Gyldighed, hvor de synes mig selv at sætte sig fast i en Crisis, der endnu ikke kan være det sidste Resultat. Men derved vilde jeg komme til at robe altfor Meget af Indholdet, og betage Læseren den Nydelse, selv og paa første Haand at gøre disse eller lignende Opdagelser. Og dog er der Adskiligt, hvorom det vil være gavnligt, ja nødvendigt at underrette Læseren, inden han gjør Bekjendtskab med Skriftet. Den Vanskelighed, som her er at overvinde, er at faae sagt, hvad der skal siges, uden at foregribe Bogen i Det, som er dens egen ubestridelige Rettighed: selv at frembringe sit Indtryk.

Hvad jeg allerførst maa begynde med, og ligesom stille i Spidsen for mine Meddelelser, er, at Skriftet er forfattet af en ganske ung, omtrent tyveaarig Pige, og at Læseren her modtager det, ganske som det er kommet fra hendes Haand, uden at jeg har forandret en Tøddel deri. Naar jeg betragter denne Meddelelse som den første og vigtigste for den Læser, som vil have den rette Nydelse af Bogen og bedømme den rigtigt, da er det ikke – hvad man i første Øieblik kunde troe – for at lade Forfatterindens Ungdom tjene til Undskyldning for Bogens mulige Mangler; tværtimod, det er, for at ikke den stærkt udprægede Character med sin store udadvendte Energie og sin ligesaa store indadvendte Resignation, i Forbindelse med den ualmindelige Modenhed i Fremstillingen, Foredraget, Stilen, skal bringe Læseren paa den vildledende, for Opfattelsen baade af

Total-Indtrykket og af Enkelthederne mindre gunstige Tanke, at Forfatterinden er en bedaget Dame, der har et mangeaarigt Livs Erfaringer og Betragtninger at øse af. Thi visselig giver det et heelt forskjelligt Syn paa Sagen, om det Forsæt at flye fra Verden til Gud ytrer sig hos et ældre Fruentimmer, der maaskee vender Verden Ryggen, fordi den har svigtet hendes Forhaabninger, eller om den, ligesom ved en primitiv Inspiration af det Guddommelige, aabenbarer sig hos en ung Pige, der, staaende i den ungdommelige Skjønheds første Blomstring, gjør Afkald paa en Verden, som hun har saa Meget at vente af, at det kunde være undskyldeligt, om hun ventede Alt. Det er en saadan Personlighed, som Forfatterinden har villet skildre i Clara Raphael, men det er tydeligt, at hun i de digtede Breve fra Clara har ladet sin egen Anskuelse komme til orde. Iøvrigt seer jeg, at jeg ved disse faa Ord allerede kan have bibragt Læseren en altfor eensidig Forestilling om den Clara, som han bedre vil lære at kjende af hende selv end af mig. Hendes Resignation er nemlig ikke klosterlig, ikke den catholske, men den protestantiske. Hendes Flugt fra Verden til Gud er ikke en Negation af Verden, men et lutrende Bad i de guddommelige Kilder, hvorfra hun vil vende tilbage til Verden, til dens Kamp og dens Møje, og ved Deeltagelse i disse luttre den selv. I hele denne Anskuelse er der Noget, som minder om Jomfruen af Orleans, en Figur, som derfor heller ikke bliver uden Indflydelse paa Clara. Men ligesom hiin sublime Skikkelse væsenligen har en catholsk, en nonneagtig Side, saa er der hos den ægte protestantiske, ingenlunde klosterlige Clara dog et Slags Gjenskin heraf, der fornemmelig ytrer sig i Slutningen af Bogen.

I den Brevveksling, som har fundet Sted mellem Forfatterinden og mig, have vi, foruden flere andre Punkter i Skriftet, gjentagende debatteret især dette, uden dog at kunne blive enige. Jeg forestillede hende, at det qvindelige Ideal ikke i Almindelighed kunde bestemmes som Jomfruen af Orleans, der havde en ganske speciel Mission, og derfor kun svarede til en enkelt Side af Idealet. Jeg erindrede om, at det høieste qvindelige Ideal, som Christenheden kjender, vel er fremstilt som Jomfru, men i Eenhed med at være Moder, en Eenhed, som, uafhængig af alle dogmatiske Forklaringer, udtrykker,